

Asia: VN/18459/2025

Lausuntopyyntö Väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttö -yleisoppaasta

Yleiset huomiot

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne lausuntopyynnöstä alla olevaan kenttään.

Pohjois-Savon pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttö -yleisoppaasta.

Väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttö -yleisoppaan sisältö

Voitte kirjoittaa huomionne Väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttö -yleisoppaan luonnoksesta alla olevaan kenttään.

Sisällysluettelo on selkeä.

s. 13 kuva ” Esimerkki suunnittelun yhteydessä huomioitavista tekijöistä”: kuvaa tulisi selkeyttää ja suurentaa.

s. 14–15 Yleisoppaan liitteenä on hyvä olla yleismuotoinen väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttösuunnitelman runko vähintään otsikkotasolla. Myös oppaassa esitetyt periaatteet, kuten esim. s. 35 ”suodatuskäytön periaatteet lyhyesti” tulisi olla kootusti esitettynä. Nämä edellä kuvatut toimenpiteet madaltaisivat kynnystä laatia ko. dokumentti ja ohjata sisällyttämään siihen tarvittavat minimitiedot. Väestönsuojat voivat olla monelle asiaa tuntemattomalle varsin vaikeasti ymmärrettäviä ja jopa pelottavia, jolloin yksinkertainen ja selkeä ohjeistus on tarpeen. Suomeen rakennetuista väestönsuojista suurin osa on tyypillisesti kerrostalojen yhteydessä olevia S1-luokan suojia, joita käyttävät siviilit. Heidän tietotaitonsa lisääminen on keskeistä vaikuttavuuden saamiseksi.

s. 15–16 ”Väestönsuojan sijainti on julkista tietoa.” Asia on pääsääntöisesti näin, mutta yleisluonteinen kirjaus ei huomioi väestönsuojien massamuotoisten listausten lukeutumista

viranomaisten salassa pidettäviin tietoihin. Kirjaus ei myöskään huomioi salassa pidettäviä kohteita. (julkisuuslaki 24.1 § 8 ja 10 k)

s. 31 5.2. Väestönsuojaan siirtyminen: Ehdotetaan poistettavaksi kohta, jossa esitetään kirjattavaksi alueen väestöhälyttimet. Tämä kohta voi johtaa suureen määrään tietopyyntöjä pelastuslaitokselle väestöhälyttimien sijainneista. Pelastuslaitos pitää väestöhälytinten tietoja salassa pidettävinä tietoina. (julkisuuslaki 24.1 § 7 ja 8 k) Harkinnan kautta on yksittäistapauksissa luovutettu tietoja, mikäli tiedon luovuttamiselle on asian selvittämisen kautta todettu olevan selkeä ja hyväksytty peruste. Lisäksi todetaan, että väestöhälyttimet on suunniteltu ulkona liikkuvien ihmisten varoittamiseen, eikä rakennusten sisätiloihin kuuluminen ole ollut suunnitteluperuste.

Kokonaisuutta selkeyttäisivät kuvat ”vuosikelloista”: väestönsuojan kunnossapito & käyttökuntoon laittaminen. Luonnoksesta puuttui kuvia ja niistä oli merkintä otsikkotasolla, joten lopputuloksesta ei saanut täyttä kuvaa.

Suomi 112 -sovellusta voisi markkinoida oppaassa, koska esimerkiksi vaaratiedotteet välittyvät sen kautta eteenpäin huomattavan paljon nopeammin kuin radion/television kautta.

Oppaassa esitettyjen periaatteiden ja muiden koosteiden esittämistapaa tulee harkita. Listauksia voi olla sisällytettynä oppaan yleistekstissä, mutta ne on suositeltavaa lisätä koostetusti oppaan loppuun esimerkiksi liitteeksi. (ks. esim. s. 36–38)

Koponen Jukka
Pohjois-Savon hyvinvointialue

Haataja Antti
Pohjois-Savon hyvinvointialue